

Eğitsel Rehberlik Nedir?

Çocuğun büyüme ve gelişme süreci içinde eğitimde esas alınması gereken temel ihtiyaçlar vardır. Bu ihtiyaçlar onun;

- Kişisel- Sosyal
- Eğitsel
- Mesleki gelişim

alanlarındadır. Bu üç alandaki gelişim ihtiyaçlarının karşılanması, özellikle okulöncesi eğitim ve temel eğitimde çok kritik bir öneme sahiptir. İşte çocuğun eğitsel gelişim alanında ona belli yeterlilikleri kazandırmak, öğrenmesini kolaylaştırmak, karşılaştığı güçlükleri gidermesine yardım etmek ve böylece uygun ve etkin bir öğrenme ortamı oluşturmaya yönelik hizmetlere "Eğitsel Rehberlik" denir.

Eğitsel Rehberliğin Amacı

Hangi eğitim düzeyinde olursa olsun, eğitsel rehberlik hizmetleri şu genel amaçları gerçekleştirmeye yöneliktir:

1. Öğrencinin okula ve okulun bulunduğu çevreye uyum sağlama,
2. Etkin ders çalışma becerilerini kazanma,
3. Eğitsel kararlar verme ve seçimler yapma,
4. Başarıyı engelleyen etmenleri azaltma ya da ortadan kaldırma,
5. Öğrencilerin ilgi, yetenek, eğilim ve özelliklerine uygun bir eğitsel ortam yaratma,
6. Okul yaşamı ile meslek yaşamı arasındaki ilişkiyi sağlama.

Bu genel amaçlara yönelik birçok etkinlik ders içi ve ders dışı zamanlarda planlanıp yürütülebilir. Bu konudaki görev ve sorumluluklarını iyi bilen bir öğretmen bu alanda çok şey sağlayabilir. Okulda rehberlik uzmanlarının bulunması durumunda öğrencilere daha yeterli ve üst düzeyde hizmetler de sunulabilir. (Örneğin; Sınav kaygısını azaltma, gevşeme teknikleri, vb.)

Eğitsel Rehberlik Hizmetlerinin Kapsamı ve Niteliği

Eğitsel rehberlik hizmetleri bir bakıma öğrencinin "öğrenmeyi öğrenmesi"ni sağlamaya çalışır. Bu amaçla da öğrenciye zamanı iyi kullanma, verimli ders çalışma yolları, plan yapma ve uygulama, öğrenmeye güdülenme, öğrendiklerini unutmadan bellekte saklama, sınavlara hazırlanma, kaynaklardan yararlanma, yeteneklerini geliştirme, öğrenme engellerini aşma, eğitsel seçimler yapma vb. pek çok konuda öğrencinin olumlu tutum ve alışkanlıklar geliştirmesine yardım hizmetleri, eğitsel rehberliğin kapsamına girer. Bu tip becerilerin kazanılması ve öğrenmeye ilişkin olumlu tutumların geliştirilmesinde kuşkusuz ilköğretim son derece önemlidir. Bu dönem çok iyi değerlendirilmelidir. Çünkü örgün eğitime başlandığı ilk yıllarda kazanılan duyuşsal niteliklerin değiştirilmesi güçtür. İlk yıllarda kazanılan olumlu y da olumsuz yaşantıları, öğrencinin tüm eğitim sürecini etkiler.

Ayrıca öğrencinin ilgi, yetenek ve özelliklerini tanımak, öğrenme güçlüklerini, eğitsel ihtiyaçlarını saptamak için öğrenciyi tanıma çalışmaları eğitsel rehberlik kapsamında yer alan önemli etkinliklerdir. Tanıma çalışmaları bulguları doğrultusunda öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirici fırsatlar düzenlemek, özel yetenekleri öğrencilere uygun olanaklar hazırlamak, öğrenme güçlüğü çeken, özel eğitim gerektiren öğrenciler için gerekli düzenlemelerin yapılmasına yardımcı olmak gibi hizmetler eğitsel rehberlik kapsamına girer. Çünkü başta vurgulandığı gibi bu hizmetler tüm öğrencilerin eğitsel gelişimine yardımcı amaçlar.

Bu hizmetler sürdürülürken öğrencilerin eğitsel güçlükleri ve çözümleri konusunda velilere yönelik etkinlikler, bu konularla ilgili olarak araştırma ve izleme çalışmaları da doğal olara eğitsel rehberlik hizmetleri kapsamındadır.

Bu hizmetler verilirken genel olarak rehberlik anlayışında benimsendiği gibi "gelişimsel bir yaklaşım" benimsenmelidir. Çünkü önemli olan çocuğun gelişimini dengeli ve uyumlu sürdürmesidir. Genel olarak çocuğun dönemlere özgü ihtiyaçlarını karşılayacak yeterlilikleri kazandırmak ve "eğitsel gelişim görevleri"ni başarmasına yardımcı olmak esastır.

Eğitsel rehberlik hizmetleri sürekli olmalıdır. Bu hizmetlerden bir kısmı kimi dönemlerde daha çok önem kazansa da, öğrenim sürecini hemen her evresinde gereklidir. Sadece önem ve öncelik sırası değişebilir. Örneğin oryantasyon hizmetleri okula yeni başlayan öğrenciler için öğretim yılının başında yer alır. Öğretim yılı içinde ise farklı boyutlarda değişik eğitsel rehberlik hizmetleri sürdürülür.

Bu hizmetler tüm öğrenciler yöneliktir. Bazı eğitimcilerde bu hizmetlerin sadece başarısız öğrencileri kapsadığı gibi yanlış bir düşünce vardır. Oysa bu hizmetlere bütün öğrenciler gereksinim duyar.

Eğitsel rehberlik hizmetleri genel olarak öğrencilere tek tek değil, gruplar halinde sunulur. Diğer bir deyişle sınıf rehberliği yöntemi benimsenir. Ancak gerekli durumlarda bireysel yöntemlerin uygulanması, ihtiyaç duyan öğrencilerle teke tek sürdürülmesi de gerekebilir.

Eğitsel rehberlik hizmetlerinde takım çalışması esastır. Yönetici, ğretmenler, uzmanlar ve okuldaki diğer personelin işbirliği gerekir. Ayrıca veliler ve çevredeki eğitim kurumları da bu işbirliğine dahil edilir.

Bu alışmalar belli bir program çerçevesinde, planlanarak ve sistemli bir şekilde yürütülmelidir. ulaşılacak hedefler açık ve somut olarak ifade edilmeli, zaman, maddiyat, yer vb. koşullar düzenlenmeli, görev ve sorumluluklar önceden belirlenmelidir.

Eğitsel rehberlik hizmetleri, sürekli olarak öğrencilerin eğitsel gelişimini izleme ve güçlükleri saptamaya yönelik verilerle desteklenmeli ve sonucu değerlendirme çalışmalarıyla geliştirilmelidir.

Bu hizmetlerin yürütülmesinde okulda rehberlik uzmanı yoksa, ğretmenler Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinden yardım ve destek almalıdır.